

det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Kauber), at dersom han igaar kun havde udtalt, hvad dette Thing tidligere havde besluttet i i Toldfagerne — Noget, der iøvrigt vilde være temmelig overflødig, da dette er lige saa fuldt kjendt af mig som af ham — havde det selvfølgelig ikke kunnet foranledige mig til at betragte ham som Ordfører for dette Things Anskuelse; men jeg tror ikke at feile, naar jeg siger, at det ærede Medlem udtalte sig om, hvad dette Thing nu vilde gjøre i Toldfagen, og det er det, som foranledigede mig til at betragte det ærede Medlem som Ordfører for dette Things Anskuelse. Naar imidlertid det ærede Medlem ikke accepterer denne Værdighed, skal jeg ikke fastholde den, og jeg skal altsaa kun rette mine Bemærkninger til det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds som saadan. At gjentage mine Udtalelser om Enkeltighederne i Loven finder jeg mig kun lidet opfordret til, og jeg har en sikker Følelse af, at Thinget vil være mig taknemmelig for, at jeg ikke forbyder mig yderligere i Enkeltighederne af dette Forslag. Der er dog kun eet Punkt af de mangfoldige, som det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds fremhævede, som jeg er nødt til at modsigte, fordi han — vidstnok uden Forsæt — kom til at give sin Anse eller rettere sin Bemærkning mod mig en saadan Form, at det let kunde forstaaes, som om jeg skulde have særlig Interesse for en vis Art, en vis Klasse af Fabrikker af industrielle Foretagender her i Landet. Jeg kan ikke tro, at det har været det ærede Medlems Mening, men hans Ord faldt saaledes, og det nøder mig til bestemt at modsigte en saadan Udtalelse. Naar han blandt Andet i sin Bemærkning herom angav, at samtlige Sikorfabrikker vare i eet Selskabs Haand, er det jo en vitterlig og faktisk Urigtighed. En Del af disse Fabrikker er i eet Selskabs Haand, men ikke alle; det betyder nu imidlertid mindre. At Saltfabrikerne skulle blive ødelagte, og at det skulde være mig ligegyldigt, om de bleve ødelagte, er ikke Tilfældet. Men som jeg allerede angav igaar, jeg ser ikke, hvorledes man vil ophæve Salttolden og tillige bevare Beskyttelse for Saltraffinaderierne. Jeg ser ikke Muligheden deraf. — Saa længe man fastholder en Salttold, forskjellig for Naaproduktet og den tilvirkede Vare, saa kan man opretholde Beskyttelsen; men naar man slet ikke vil vide af nogen Salttold at sige, saa ser jeg ikke, hvorledes man vil fastholde Beskyttelse for Fabrikerne. Jeg beklager altsaa, om Resultatet af Ophævelsen af Salttolden skulde blive, at disse Fabrikker skulde gaa til Grunde.

Blandt de forskjellige Duffer eller Forlangender om Forandringer i det foreliggende Forslag, som ere fremsatte, maa jeg kun opholde mig et Dieblif ved et, og det er det Forlangende eller den Hensigtilling om at bevirke en anden Beskatning af Brændevinstilvirkningen her i Landet, eller som et æret Medlem udtrykte sig, „en rejsfordig Beskatning af

Brændevinsproduktionen.“ Det ærede Medlem vil jo ikke have overset, at dette Punkt ikke henhører under Toldloven, det Emne er jo ordnet ved særlig Lov. Det maa jo erindres, at Produktionsbeskatningen er afhængig — saaledes staaer det for mig — af Gjennemførelsen af den Udmaalning af Produktioner gennem særlige Apparater, som har været forsøgt og prøvet, men, som det synes mig, ikke endnu fuldt har bestaaet denne Prøve. Afset deraf turde det vel dog være tvivlsomt, om man ubetinget kan sige i Almindelighed, at det er rejsfordigere at beskatte det særdige Produkt end at beskatte Naaproduktet. Vel veed jeg, at det ikke er Kornet, der beskattes i Brænderierne, men Karrummet, men dette grænses meget nær til det Samme. Der kan siges Meget for det One, men der kan ogsaa siges Meget for det Andet. Det er gennem Karrumsbeskatningen, at Brænderidriften har hævet sig saa høit, som den har, idet der nemlig i Karrumsbeskatningen er en overordentlig stærk Spore til at tilvirke det størst mulige Kvantum ud af det samme Korn, og paa den anden Side kan det ganske vist siges, som det ærede Medlem bemærkede, at denne Beskatningsmaade foranlediger, at de smaa Brænderier meget vanskeligt kunne bestaa, og det er en Kjendsgjerning, jeg forøvrigt skal stadfæste, som det ærede Medlem fremførte, at en Del af de smaa Brænderier allerede ere nedlagte, og jeg deler det ærede Medlems Veflagelse over, at de ere blevne nedlagte, netop fordi Brænderierne have — ogsaa efter min Anskuelse — en anden Betydning end netop den at tilvirke Spiritus. Naar det ærede Medlem ellers vil følge den Vej, som jeg meget gjerne vil gaa sammen med ham, nemlig den, at foretage langt videregaaende Reform paa Toldgebetet mod at faae Vederlag for Statskassen, saa er jo netop den forandrede Brænderibeskatningsmaade et meget brugbart Middel dertil. Det vil jo vistnok erindres, at den Størrelse af Produktbeskatningen, som dette Thing, om jeg ikke huffer meget feil, for nogle Aar siden var villig til at gaa ind paa, vilde i Virkeligheden give en meget betydelig Indtægt for Statskassen.

Jeg skal nu komme til det, som dog er Hovedsagen, og det er, om man overhovedet vil gaa ind paa den af mig foreslaede Vej paa dette Gebet og foretage en stykkevis Reform af vor Toldlov. Jeg tror, at Alt, hvad der er blevet fremhævet om Enkeltheder i Lovforslaget, i Virkeligheden ikke har det Allermindste at betyde lige over for Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Det er jo dog, forekommer det mig, en Selvfølge, at naar man indlader sig paa en Forhandling med det foreliggende Grundlag, vil der under denne Forhandling gives en saa rig Leilighed til at debattere og søge at blive enige om Tingene, at det er temmelig uforsløst ved Sagens første Behandling at forbyde sig i den, og vil man overhovedet ikke ind paa den Vej, vil man ikke ind paa en stykkevis